

ACC. N:R M. 10384 : 1-30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av Herman Nilsson
Härad: V. Göinge Adress: Skattens 231, Håssleholm
Socken: Stoby Berättat av:
Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Skånska förs.

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-30. LuF 59.

Skriv endast på denna sida!

M. 10384: 1.

ACC. N:R.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Herman Nilsson

Härad: Västbo Gönge

Adress: Stalletta 931. Håstebrom

Socken: Stoby

Berättat av:

Uppteckningsår: 1947

Född år 1877 i Skärkind försam.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I början av 1800 talet och senare infördes laga stiftelse. Efter det att stiftelsestadgan av år 1803 blivit beslutad, började man sedan här och var i socknarna dröfva betydelser av en dylika reforms införelse. De allra flesta voro emellertid emot den samma, åtminstone till att börja med. De byar funnos dock, som tärnigen snart genomförde enskiftet. Och när andra näriggande sådana erforo, vad betydelse detta medförelse såväl för den enskilde, som för jordbruket i sin helhet, dröjde det icke länge förrän man följde exemplet.

Om en av byns jordägare begärde stiftelse, kunde icke de övriga byanämnen hindra detta, utan sådant blev utskä med eller mot vilja verkställt. Men man där för lät förelä den motvilja och den verkliga anstignen, som uppstod sig

Skriv endast på denna sida!

Lu F 59.

emot lantmätlare och hans medhjelpare, då dessa anlände. Först och främst besjälades man av den medlärda åsikten, att få bli vid de gamla förhållanden, som av ålder varit brukliga. Flit mytt och obeprövat. Dessutom visste man att en skifte av en by skulle vara betydligt med att någon skulle bli nödsakade att flytta sina fädernaärvda gårdar ur byalaget. Vidare komme man att förlora en del av sina jordar, som man av ålder brukat. Påsarna låga ike i några sammanhängande skiften, utan vore spridda än här och än där. En av de första byar i Löringe, som enstiftades, var Bröby. Ansökan härin intäckades redan 1804 till länsstyrelsen i Kristianstads län. Denna var under tecknad av bejderidaren Axel Thörn som var ägare till en gård i nämnda by.

Enligt bestämmelserna för enstiftet vore övriga byns äboar skyldiga att biträda den jordägare, som blev utömd utfyllning, med alla de bestyr, som därmed vore förrenade. Under första året hade man också att lämna

foeder åt dem, som blivit tvadömda sänne jorder. Efter
anätningsens slut ägde också Färding rum av gärdsgårdar.
Så att de jordägare, som blivit tvadömda med Sten
Kringgårdade vingar, som förut tillhört andra, hade att,
efter skedd värdering, ersätta dessa.

En skiftet gick över byn i ^{Balmingslösa} stiftet av 1830 talet. Tingen
och trakten kring den nämnda bebyggelsen blev inägor
na och skogen blev utägor; varje hemman skulle
ha sin andel i båda. De fingo ligga kvar på den gamla
tomten, och inte många fingo in och utägor i sammanhäng.
Skogen skars upp i parallella remisar, som löpte
mot nordväst, av växande längd alltefter läget.

De hemman, som fingo sina inägor längst ned på
vingen, fingo i regel också de avlägsnaste och längsta
skogsskiftena, så att där var en fjärdingsväg till utmarkerna,
och ytterligare en fjärdingsväg, innan man nådde
dess yttersta gräns. Byn med sina femton tal gårdar
i byn innan en skiftet, förmärskades till fyra gårdar

i den gamla byn, och den ena av dem brände ned
på 1880 talets början, men byggdes upp den andra sidan
stambanan upp mot utmarkerna. De som äro kvar är
Bondesens gård, Ola Bondes, och Måns afils.
Ola Bondesson tog ut en del av sitt hemman till en
hemmanslott och byggde där, sedan efter hans död såldes
den. Så i gamla byn är tre gårdar, de andre gårdarna äro
utflyttade nägra i närheten av stationen och en uppe
vid Sacken gräns till grannförsamlingen och upp
mot gränsen till grannbyn Tockarp, äro flera.
I många byar torde också både under mätningen
och närmast efter denna följande år varit många
tvister, och den forna sammanhålningen, som varit
ett starkt drag i de äldre byalagen, var för en tid
framåt bruten. Det fanns alltid någon eller några,
som ansågo sig lidit orätt. Icke Sällan fastade man
skulden på lantmätsaren och godsmännen. Från detta
förhållande torde också de många Sägner om

"lantmätare", som rättelid föro omkring längs sägöngarna med sina redor datera sig. Men ansåg nämligen att den lantmätare, som mätat falskt, skulle sedan för Eib och evighet, som en gäst eller lyktigubbe fara omkring utan ro. I varje by hade man besättelser som sådana. Men framtiden besvarar det att en skiftet varit en av de förmånela inkrösprosterna till de moderna jorckbruket och dess utveckling.

I Gulastorps by Ignerberga socken, äro ännu bystämman varje år, med ledamöter av älderman och bisittare.

I Formestorps by i Brömsele socken där hakra byn för några år tillbaka var arrende hemman under Hovdala men på senare år fritöpta och nu egna bönder, den gamla byn kallade "gamla by" den andra delen av byn, voro egna bönder och kallades "nye by". För några tiotal år sedan hade de den gamla byordning med älderman som omvaldes varje år, och han hade byns handlingar om han d

I Gulastorps by har vördade byamän rest en minnesvärel
om enskiftet av byn år 1815. år 1827 uppreses denna sten
till ett vördat minne av N. P. S. L. A. S. P. O. S. P. A. S.
N. A. S. S. J. S. N. N. S. N. J. S.

Per Olsson reste denna sten. Vi får med vördnad
beundra denna man, som rest detta minne för eftervärlden.
Vid Axel Nilsson gård utmed vägen mot Hässelholm
är denna sten rest.

Byatjur skall var och en byaman i tvärme år försvarligen
föda, och den ej det gör pliktas tilldelas s. t. det var margrafen
i byordningen innan enskiftet, och efter det bildades
turförseemingar i varje by och en bonde valdes att
hålla tjuren på stall och innehavaren av den inpasserade
avgiften som sedan redovisades till hästören.

Ploglag i varje by och där tillgänglig snöplag som
skulle vara inställt hos byns valde plogfogde, han
sammanskallade folket till snöskottning, och plogning.
På 1890 talet började jordbruket att förbättras.

På 1880 talet gjordes stora förslämningsarbeten vid
Sinkelassholms gods av ägaren Gyllenkrök, efter sänkning
av allmän vid Tanås och Singelassholms ägar, blev
mycket jord odlingsbar där som varit ångar förut
benämnda "Gunn lösa ångar", där dikades och dränerades
och många tunnland bördig jord kom under plogar
och har burit vackra skördar. 1893 börjades arbetet
Ballingstöres och Finjasjöns sänkning, och så började
bönderna dränera sin jord, och så kom konsigödm-
ingen till jordens frömmar, visst hade denna gödning varit
känd i bruk men senare blev det mera allmänt,
allmogem kallade det för "kåbemög": de sade det var
"fula mög" från den plats där flyttfåglarna hade sin
hälsplats att vila ut sig under fjärdan, dyls var också
konsigödmningen i början, därför ordstävets, dyls som
"kåbe mög": jordbruks redskapen, jag minns i min
barndom många småbrukare drev sin jord
med åkerroken, och de större jordbrukarna

hade plogar men de har förbättrats under årens lopp.
Och så kom mejjerihandteringen mer i gång, och så
bättre utfodring på djuren, för att höja mjölkprocenten
gödset blev kraftigare och därmed konstgödringen
så steg grödorna, och de som inte följde med i ut-
vecklingen blev efter. Efter sjösänkningen och
ängshästringen slutar steg stöversädden, och buste
hästen i härr och mader tog slut det blev för
dyrbart för arbetskraften, och allt som maskinerna
i jordbruksdriften, såsom slåttermaskiner, och
skärelemaskiner, så det yngre släktet glömde
bort den gamla höstadsverktyget, "lien" som de
gamla voro uppfödelade med, goda liar var deras
verktyg de kunde ställa sina liar, slipa eller
väga dem, och gamla gubbar kunde nyttja dem
också det var en lust att se, där de gick fram såg
det ut som en gräsklippningsmaskin gå fram,
i gräshäst bland buskar varo de mästare de jonglerade med
sina liar.

I den norra delen av göinga häraderna som jönsen
var mager och stenvunden där iklades hem slöjd, godt
om skog även på småhemmanen och många rinnande
vattendrag. de slog sig ihop några bönder och anlade
sågverk, där sågade de bräder från sina skogar, och
hemma tillverkade de möbler, såsom sängar bord, stolar,
soffor, köpte hela lass möbler till marknaderna i orten
och stundom längre, priserna voro ej höga 10 kr för en
utdragssoffa 15 kr för ett klädeskåp 2 kr för en stol.
m m i Jäbo härad tillverkades stegar och pumpor, som
utvorrade av granträd, från ynneshults trakten till verkades
hem slöjd såsom trästavar baljar karr m m. i Önsby
socken var två smeder i Simontorp tillverkades efterhördla
kar också från Hasslasöd i samma socken, i Killeberg
var konstsmide, gelbgjuteri där göts dem tjälkor, och koljälkor,
lurenmar med nysilverbesteg, och nysilverdosor som
fick en god marknad bland kallarna i södra och
mellersta Sverige och i Norrland.

I slutet på 1890 talet börjades möbelsnickeriet i större skala vid Bjärnum ett par fabriker sattes upp, de tillverkade mera tielsentiga möbler än de förut hem tillverkade s. p. marknadsmöbler, nu är Bjärnums möblerna världsberömda, där är också 2 fabriker och så började jordbruket att rycka upp sig så många tog sin näring därifrån, och många av dem som arbetade på fabriken stötte med familjens hjälp även ett småbruk, men i nuvarande tid börjar småindustrien att blomstra upp vi har en konstsmed i Tereum som tillverkar ljuskronor, lampetter m m och på flera platser har flera, börjat i olika bräncher.

en fabrik i Ballingslöv sattes upp för några år sedan där var en smedja förut, "Eleo" är fabriktionsnamnet, en arbetare fann upp en fin packningsmaskin för sakbladen. Smeden, som hållet började vid första kriget, när frågan efter en jordbit gjorde sig gällande i försörjningshänseende att tillverka potatis packor

Lufjörn, betackor, Torvjörn och vann god efterfrågan,
hans mästare på platsen blev utfattig, för han skaffade
sig maskiner och det blev för dyrt, han köpte sedan
1900 talets början en gammal kvarn benämnd "Ljunga
mølla". han tog sina maskiner med sig dit tog krafter
från fallet satte det gamla kvarnhjulet i stånd.
Så kom första världskriget. Så som god yrkesman,
och hans pojkar hade varit till början han tillverkar jord-
bruksverktyg, hackor till betäckning potatis hackor
Torvjörn, m.m. Smeden i Ballingslöv lärde sitt yrke
av denne nämnda smed i Ljunga mølla.

Sedan byggde han om smedjan lade in turbiner till drikraft
och till lyse. Nu går fabriken i stor skala, tillverkar
ärder harver m.m. under firmen Ljunga verkstad.
Han överlämnade verkstaden till sina söner som
en välbärgad man.

När industrien kom på orten, såsom Håselholms verkstad
här på orten fick en del av landsbyggdens folk arbete där

Järnstefolket: landt hemmen har måten järnstefolket i
lin. På 1850 talet var handelsaffärer i de större byar.
På 1870 talet var en bonde i Stoby som hade handels-
butik i byn, och innan järnvägen blev byggd som kom
färdig byggd på 1860 talet till Hässelholm, och innan
järnvägen var byggd, körde han med två hästskjut
till Malmö och köpte varor, en av de första gångerna
han körde dit och kom till en köpmann och ej så bekant, och
kom i sin hemvärda vackra kostym, köpmann nonchalerade
Stoby bonden, men han var affärsman och prutade till
med köpmannen, två stora hästlass med varor lastades,
Då skulle bonden får jag nu nota, en bokhållare skrev
ut den, och bonden sade: Så stor rabatt vill jag ha, men
det ville inte ^{köpmannen} få med på, då tog bonden upp en spräckad
plånbok, så och så mycket betalar ja och därmed
väl, det blev ett annat det blev en bekant för bonden
och han och hans körsängar blevo inbjudna i köpmans-
huset på förtäring, en bokhållare hos honom talade

en för mig om sina upplevelser om affärsförhållanden
hos nämnde lantbrukare. Han hette Ola Olsson ägde den
nuvarande "Ola Hus". Denne berättare dog för en
30 år sedan över åttio år, han hade en handelsfilial i
Ballingstov som ägdes av Olsson, han gifte sig sedan med
en bondelotter i byn och blev sedan bonde. Han hette
Ole Olsson, benämndes för "Ole Olsson" butikens på landet
kallades "bon"

De gamla gårdarna kringbyggda med inkräpport
och trätakets beklädda, finns en släta ämnar, den första
renoveringen av den var invändigt i Storstugan när bygg-
ås lakeb lags med, lottet blev lagre.

Och allt som barnen vänt upp så byggdes ett modernt bönings-
hus en bit från den gamla gårdan, och där blev inmurad
kåkspis det började på 1880-talet, och på nittio-talet
skaffades nyare möbler den gamla hedervärda Dalat
klockan sattes undan på en avlägsen plats, även efter
Således en dalatlocka med fjärr för 5 kr på en

auktionen. Och i de nybyggde bostadshusen kom väggpapp och tapeter, och i det största rummet s. fr. salen var finare och dyrare tapeter och ofärdmålade färdnissade loft, nyare husgeråd köparkärden kom mer under de emaljerade kokkärden kom i sope, finare porstin i utrustningen kom till färdenske porstin till kaffe servisen. Bondgillen hölls ~~äts~~ ^{längre}, brölloren på landet höll sina anor ganska länge, men senare tider har förenklats dessa mycket.

På 1880-talet började de välbergade bönderna att skaffade sig bättre åkrvagnar fjädervagnar större säckarna kallades "charabång".

Vägnarna har förbättrats, men den större förbättringen av dem blev sedan bilarna kom igång, och vägstyrelsen tog hand om vägnarna. Fjädervagnarna dropte honom till "hypoteksvagnar" - andeleningen, att många ^{tog} hypotekslån, och fjädervagnar köptes på dessa lån.

Från att ungdommen dansade i en lövskogsbäck
på bara marken, eller vid ett vägskäl om söndags-
kvällarna, efter dragspelslåt, så byggdes trädans-
banor. På 1880 talet var en förlustelseplats vid Häst-
backen i en bokskog vid Finja Sjöen. Stora dansbana
och vid fästligheter var blåsorkester spelade till dans
blunde. Froed fiol spelare var fast spelman där.
om söndagarna på sommaren var stor tillströmning
mit itering skulle till Hästbacken.

Samma årtionde öppnades Hästlehorns Fivoli
i en Ekbacken utmed Kristianstads järnvägen den
anlades av Frun på Berns hotell, då blev de gamla
dansbanorna ej nöderna.

När jag var i pojkbaren 1880 talet då var en tidning
i bolag. Kristianstadsbladet kunde de vara 3-4.
i bolag så den den som fick tidningen sist fick ej
första nyheter. Böcker lånades på sockenbiblioteket,
så hölls hölls bokauktioner i byarna månader före jul.

När de gamle gubbarna sammankräffades om vintertiderna
framdrogs förhållandena från gångarna tidens om kultur och tids-
förhållandena, många episoder från deras ungdom som var
bättre än den tiden då de nu levde i, men även svåra tider
prästerade sevy såsom de svåra åren 1867-68-69 mis-
växt och hungersnöd - men också goda tider och stora
folkräddor, såsom Pöinge, och Broby marknad, och
om gamla tidens folketro om spöke troll och häxeri
som den gamla tidens folk trodde på, det var något
för den tidens barns förtjusning att höra på.

Men Sötkilt mödläret 68 glömde de aldrig att tala om,
som en gammal kvinna berättade att samma år
förmade hon hos Nils Jäkesson i Låsta och hon sade att
1869. i Februari månad hade intet att födra djuren med
utan de fick taga ned halmen av taken och skära hackelse
av, att födra djuren med, och hon sade ett månggånge
hon som ut i fåhuset skrek djuren, och det var det minsta
hon kunde ge dem, och de lilla längt efter henne när hon

gick ut och då grät hon många gånger, men så när
solen gick bort och det blev barnsatt hörlade de ljung
att fodra med och så fort det blev lite sol stoppe de
ut djuren, det var alltid lite tall kvistar för dem att laga
och så livades de upp av den blivande värlyften.

De talade om nöden var stor och varje dag kom tiggare
och bad om mat, som en gammal kvinna sade att dörr
känkan var aldrig stilla för tiggare.

På 1850 - 1860 var det bröggångsströlar i församlingarna
de skulle vara vissa dagar på varje ställe allt efter
hemmanlätets storlek. Undervisningen var huvudsakligen
kristendom och särskilt "katekesen" och bibliska "historien".

och läsning, läsning av gamla tingshandlingar, lite
räkning, men obetydligt skrivning, lite svens historia,
kyrkesöfven var obligatoriska, till kyrkan skulle de
gå minst någon från varje gård, varje söndag, och var
der någon som försummade, kyrkogången fick den
påföljning från prästen, och den blev hårdt påsatt vid de

ACC. N:R. M 10384:20.20Landskap: SpåneUpptecknat av: Herman NilssonHärad: Västra GöttaAdress: Stallena 231, HässelholmSocken: Stoby

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1947Född år 1877 i SkärkindsförsamlingLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de komma de hus förhören, och berättade de inte dem
blev de inte upptecknade till den blivande natthavsgången,
som var fyra gånger om året, de två gångerna skulle de gå.
Kyrkogångtagningen skulle äga rum inom sex veckor
efter barnets födelse. Under mellantiden ansågs icke den
förlossande hustrun ha rätt att fara ut på besök, vare sig till
gillen eller kyrkobesök. Det var för övrigt ytterst farligt
för en icke kyrkotagen kvinna att vistas ute, i all synlighet
efter märkets insätt. Då inträffade lätt, att troll och
onka andamakter med henne dreva sina spel.

Vid kyrkogångningen, som förrättades i kyrkan, och därtill
längst nere vid dörren, ofta i vapenhuset, åtföljdes barnsängs-
kvinnorna av någon kvinnlig stäppling eller gammal mor,
som stod bredvid henne medan hon låg på pallen.

Barnlopp. Längre tid än tre veckor eller fogst en månad
gick man inte dröja innan barnet döptes. Dels an Sägman,
att om detsamma under mellantiden dog, blev det inte
saligt, dels bodde barnet att så snart som möjligt an teckna
i kyrkoboken. Prästerna voro i allmänhet i detta
avseende symmetligen nitiska och försummade icke
att göra påstötninga till den försumlige. Värste man
att ett odöpt barn insjutnade hade vilken som helst rätt
att ge nödlopp, varigenom den lille värtelsmedborgaren
kunde räddas till salighet och evigt liv, ifall döden skulle
inträffa.

Husföör: äldre tider.

För i världen hölls husföör i bondgårdarne. Prästerna
synas i detta avseende ha gått i tur och ordning, så att bönderna
fingo skiftas till att mottaga dessa. Ett husföör under den
gamla tiden var också förenat med icke ringa besvär och
mången matnader hade att dessförinnan vidtaga åtgärder,
som om det gällde ett barnlopp eller annat större gille, då

Släkt och värmer komma samman.

Redan tidigt på förmiddagen den utssatta dagen anlände präst och klockare samt deras vardliga matronor. Redan dessförrinnan hade ungdommen för den rote husförhöret om fattade kommit tillstädes. Bänkar och stolar voro framsatta i stugan och och i dessa togo nu unga och gamla plats. Husförhöret började med psalm sång och bibeltäsning samt en kortare betänskelse. Därefter vidtog det egentliga förhöret, som var tyngden och kärnpunkten i det hela. Först hade man därvid att läsa inmatill i bibeln, som vandra från man till man i bänkrarna. En eller annan av de allra äldsta, som "Säg dåligt" slapp ifrån denna. Federbörande ville prova, huruvida man kunde läsa i bok, så att man icke glömt bort detta. Ty utan att kunna läsa innan till var det ju omöjligt lära sig något utan till, sedan började förhöret så ropades alla nummern upp efter kammaren, och så ställes de i en ring kring bordet därvid prästen satt.

ACC. N:R. M. 10384:23.93

Landskap: Skåne Upptecknat av: Herman Nilsson
Härad: V. Göinge Adress: Stattena 231, Hässleholm
Socken: Stoby Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Skär kinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och av honom vederböranden examinerades i katekesen.
Framförallt inkommer måste kunna denna. Ett taga
fäst på ett katekestycke var detsamma som en sträva ut,
mer eller mindre, kraftigt, beroende på pastors läggning.
Var han godmodig, kunde det bli allvariga föreläsningar
och föreläsningar, men var han av hävlig natur, kunde det
bli en dånande åskväder, som kom ut i bänkarna sittande
att bäva för dess egen stundande examination.

Då det bidit ett stycke fram på eftermiddagen var
förhöret vanligtvis slut, och skrivningen vidtog.

Efteråt vidtog ett bostant kalas. Lika strängt som
pastor myss förut varit, lika godmodig och glad kunde
han bli vid åsynen av det väl dukade bordet med
sina läckerheter för att icke säga vid den därpå följande

M. 10384:24
ACC. N.R.

24

Landskap: Skåne Upptecknat av: Herman Nilsson
Härad: V. Göinge Adress: Statten 231, Hässleholm
Socken: Stoby Berättat av:
Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Skärkinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lodden och Långpyren.

Begravning. Innan under 1800-talets början var det vanligt i mera avlägsna bygder, att när den döde på bår till kyrkan. I varje sådan funnos också särskilt för detta ändamål tillverkade båsar på vilka kristen sattes. Sedan bar man denna på andarna. Treffet voro flera män härmed biträdande, men var det ett tyngre lida måste anslaget ökas till sex. Man skiftades till att bära. Sedan började man så småningom att åkande färdas till kyrkan. Och därför skjutsades också tiden till denna. Men man måste nog tillse, att hästarna endast gingo steg för steg. Så höra i Tranås sågs vara i hög grad opassande. I man locket påstöttes fast på kristen skulle man säga ett sista farväl åt den döde. Unga och gamla skulle blika ett slag i likkammaren för att se om han var sig lik. Tillverkaren av kristen skrevade läreflön på locket. Så bar dessa ut på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **M. 10384:25****28**

Landskap: Skåne Upptecknat av: Herman Nilsson
Härad: V. Göinge Adress: Statten 231, Hässleholm
Socken: Stoby Berättat av:
Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Skärkinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gården och sattes antingen på väsen eller också på den för ändamålet
framförda vagnen. Mörnen som alla burs höga hattar, blottade sina
huvuden, varefter någon av dem så talhögt framträdde för att läsa
ett kapitel ur bibeln och i samband därmed hålla ett för tillfället mer
eller mindre lömsligt tilltal. Ofta fanns där en person i Aockmen
som i detta avseende var tjänstgörande. Man brukade på spe prata
denne "vecktrasta präst" eller "muckulla präst". Efter talets ^{slut} sjöngs en
en språk eller psalm vers, varefter lägen satte sig i rörelse.

Var man påseende voss reglerna för placeringen symmetriska stränga.
Här gällde de samma som vid bröllopståg - först de närmast anköriga
och stäkningar och därefter gästarna. En kyrkovärd fick ej gärna
fråsa framför en nämndeman eller församlingens ordförande. Och om alltings-
bonden kom före hel- eller havgårdsbonden, sågs detta med all omdöme
om vänliga blickar, förutsatt om han var i stäkt med den colidne.

Skriv endast på denna sida!

Utmed varje hus, som man färdades förbi hade man strö ut-
hockat gran- eller granris eller enris och någon gång vora smärre
granar upprest utmed vägen. Efter det likläget lönat gården
hade de hemnavasande att strö asken av den förut uppräntade
kramen, som fermit i den säng vads den bostigöringne avlidit,
ut på vägen, där liket förts fram. Detta skulle hindra att
att den icke sedan skulle bli i tillfälle att gå igen, också
ett medel i sätta riktning att strö ut sin frö tvärs över vägen
det skulle förhindra att den avlidne som gick igen kunde
ej komma fram till gården längre än till det utströdda linet.
På ett visst ställe, en gård, ett hus eller en sten, hade de i
tornet varande ingarna till märke då man skulle börja
sängningen. Då begravningsläget anlände dit tog denna sin
början. Skedde icke så höll man stilla, tills man från tornet
observerat ankomsten. De närmaste anhöriga, söner och
svärsöner, eller nära anhöriga buro liket till den nyöpp-
nade graven. Endast i särskilda undantagsfall ägde
förfästningen rum i kyrkan.

ACC. N:R.

M. 10384:27

27

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Herman Nilsson

Härad: V. Göinge

Adress: Stattena 231, Hässleholm

Socken: Stoby

Berättat av:

Uppteckningsår: 1947

Född år 1877 i Skärkinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Efter det jordfästningen ägt rum, och blockaren sjungit begravningssalmens sista vers vidtog ett annat arbete, nämligen den uppgrävde gravmullen stod vanligtvis ett tjogtal spader. Begravningsgästerna hade nu att laga hand om dessa för att stötta igen graven. Innan på 1890-talet höll man vid denna sed, senare kom det på dödgrävarens arbete. Men när gudstjänsten var slut följdes gäster, som präst, och blockare även likkisteskickaren skulle vara med för att inlägga den snältid, som under dess bortovaro blivit uppdrädd. Och denna var av lika storartad beskaffenhet, som den man fann vid bröllop och kristnagille. För hedra en död ansågs lika nödvändigt, som att hedra de levande. Gillsgästerna medförde storartade "förmåningar" även speltakerna voro i soppa

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 10384: 28

28

Landskap: Skåne Upptecknat av: Herman Nilsson
Härad: V. Göinge Adress: Stattena 231, Hässleholm
Socken: Stoby Berättat av:
Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Skärkinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På 1880-90 talet var de fröreligiösa i rörelse men de var ej väl ansedda av den tidens präster, det var den mest framträdande s. k. Lutheranska bibeletrogna värmer, och de kallades gamla läsare. Sedan kom missionsförbundets lektor Valdemar Stenroos sekterister benämndes Mäklens stömmare. Baptisterna började också men de kallades för vitseledda får, och läran kallades "iss lära". Men de döpte nya medlemmar i öyma vatten drag till och med i smått kalla vintern, då hål huggits på isen kunde ett sådant av den tidens baptister äga rum ett dop, man räknade med att Gud bevarade dem som på detta sätt för framtiden inviga sig till hans tjänst, så att man för en dyrtid nedläggning i vintertylen ej behövde befara någon sjukdom.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.10384:2959

Landskap: Skåne Upptecknat av: Herman Nilsson

Härad: V. Göinge Adress: Statten 231, Hässleholm

Socken: Stoby Berättat av:

Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Skärkinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dessa läsemöten som de kallades hölls de bondgårdar
som voro anhängare av de sekter de tillhörde. Långe Er-
björn var insatt i storstugan predikanten eller kollypro-
tören som han kallades hade sin plats vid storstugans
bord, där han hade några böcker med sig, och ibland
hade han fraklar som han delade ut, men i flesta fall
var där en bibelspridare i orten som delade ut dylika
mötet öppnades med en psalm eller en sång av sekterns
sångbok, vanligtvis var där någon sångare bland
åhörarna som tog upp en, i orten var en gammal tenor
Bögtvist han sjöng bra, och en gammal artillerist
Allenberg hade god sångsöf, och i det vardagliga var
hans sångsöf mycket hörd, om än ibland han sjöng
om "backen" lov

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.10384:30.30

Landskap: Skåne Upptecknat av: Herman Nilsson
Härad: V.Göinge Adress: Stattena 231, Hässleholm
Socken: Stoby Berättat av:
Uppteckningsår: 1947 Född år 1877n; Skärkinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lyskoherde Per Nyman: Skarpsöv. Under
sin ungdom tillhörde han baptisternas verksamhet.
Sedan överlämnade han efter några års förlopp
baptisterna och övergick till Fraktsällskapet, där de
börjat sin verksamhet. Sedan dess studerade han
till präst, och var längre fram under många år kyrko-
herde i Skarpsöv. Som sådan var han också
en stark oppositionsman och den frisetigösa
åsträvan som han fått i sin ungdom följde
 honom livet igenom. Han var också färdig
och övade praktik, och var av allmän trodd
som en man av det sjuende sinnet